

I. BESEDILO: DRUŽINA

Navodilo: Podrobno preberi naslednji pogovor. Naloge, ki jih boš reševal, se bodo nanašale nanj.

Petek. Trije sošolci se odpravljajo iz šole domov.

Gregor: »Hvala bogu, da je petek. Komaj sem čakal, da mine ta petek in pride ta vikend.«

Aleš: »Zakaj se ga veseliš?«

Gregor: »Doma smo se že dogovorili, da ga bomo preživel na vikendu ob Kolpi. Z očetom in bratom bomo lovili ribe. Oče jih zna krasno pripraviti na žaru. Najbolj zabavno pa je, ko cela družina zaigra nogomet. Jaz in mama proti bratu in očetu.«

Amir: »Kaj tvoja mama igra nogomet?«

Gregor: »Pa kako šutira! Upam, da žoga ne bo zletela v Kolpo.«

Amir: »Moj oče že ne bi dovolil, da bi mama igrala nogomet. Poleg tega ima dovolj svojega dela.«

Gregor: »Kakšnega? Saj ne hodi v službo.«

Amir: »Dopoldne prideta oče in ded iz trgovine domov na toplo malico. Potem pa mama z babico kuha kosilo za vse nas. Ko prideta oče in ded iz službe, skupaj pojemo kosilo. Velika družina smo.«

Gregor: »Mi malokdaj jemo skupaj, samo čez vikend. Očetova služba se konča prej kot mamina, zato največkrat skuha kosilo oče. Pa še bolje kuha kot mama, ki pride domov, ko mi trije že pojemo.«

Aleš: »Jaz med tednom kosim v šoli, mama pa je v službi in malokdaj kuha kosilo. Ob sobotah pa jem pri očetu v Ljubljani. Njegova žena ful dobro kuha. To soboto pa grem z očetom v živalski vrt.«

Gregor: »A boš pri očetu prespal?«

Aleš: »Ne, ima premajhno stanovanje. Vesta, imam polbrata in polsestro. Poleti pa bom šel z njimi na morje.«

Amir: »Jaz pa grem večkrat s svojimi strici in očetom zvečer v hotel na pijačo in pogovor.«

Gregor: »Gresta tudi tvoja mama in sestra?«

Amir: »Kje pa! Pri nas ženske ne hodijo v gostilno. Onidve bosta pekli pecivo za nedeljsko kosilo pri stricu. Vsako nedeljo se dobimo pri enem sorodniku na kosilu. Skupaj jemo, se pogovarjamo. Najbolj se veselim bratrancev, ki študirata in prideta domov čez vikend.«

Naloga: Prebral si pogovor med tremi sošolci. V njem poišči odgovore na naslednja vprašanja:

1. Razloži, kaj je družina.
2. Kateremu tipu družine pripada: Aleševa družina: _____,
Gregorjeva družina: _____,
Amirjeva družina: _____?
3. Razloži in utemelji, h kateremu tipu družine spadaš ti.
4. Kakšne so vloge matere/ženske, očeta/moškega v Amirjevi, Aleševi in Gregorjevi družini?

10. Razloži kakšne so vloge očeta, matere in otrok v patriarhalni družini.

Presodi, zakaj za današnji način življenja patriarhalni odnosi niso več sprejemljivi.

Navodilo: V zgodbah, ki sledijo, je nekaj drobcev iz življenja različnih kultur. Skrbno jih preberi, da boš lahko odgovoril na vprašanja, ki sledijo.

BESEDILO: INDIJSKA ŽENA IN NJENA DRUŽINA

Možje morajo torej s trebuhom za kruhom, bodisi na polja veleposestnikov bodisi v mesta. Družinsko življenje je tako okrnjeno. Ženska mora skrbeti za domača polja, dom in otroke. Z lončeno posodo na glavi hodi milje in milje daleč po vodo. Ko se rodi deklica, ni v hiši nobenega slavja, čeprav ženska že kot otrok opravlja vsa hišna dela, pazi na mlajše bratce in sestrice, hodi v griče po drva, skrbi za živino, prinaša krmo, kuha in čisti. Obraz staroselke je ožgan od sonca in izsušen od vetra. Vstaja zgodaj, leže pozno.

Pogosto se zgodi, da je številna družina enostavno prerevna, da bi lahko nahranila vsa lačna usta, in takrat pošlje že osem let staro deklico služiti k bogatemu kmetu. Za služkinjo ali pastirico. Največkrat jo bogati kmet tudi spolno zlorablja. Staroselka nima nobenega premoženja, po očetu ničesar ne deduje in nima svojih dohodkov. Ko se očetova kmetija deli med sinove, se mora svojemu deležu odpovedati. To stori s prstnim odtisom, ker je nepismena. Namesto nje odloča mož. Tudi če zbolí, mora najprej od svojega moža dobiti dovoljenje, in šele potem lahko obišče zdravnika. Ne sme si sama izbrati nakita, niti lasnice, niti obleke.

Vredna je toliko, kolikor dela lahko opravi.

Mož lahko svojo ženo odslovi, kadarkoli hoče, in žena mora njegovo odločitev sprejeti tiho in ponižno. Čeprav pleme Dungri Garsija vsaj formalno v svoji skupnosti dopušča tudi ločitev žene od moža, če ta z njo grdo ravna, to v konkretnem življenju ne pomeni prav veliko. Žena nima kam iti, saj je starši nočejo vzeti nazaj in si tako nakopati na glavo sramote.

Dom je dostikrat najbolj nevaren ali vsaj najbolj neprijazen kraj za žensko. Malokatera se upa razkriti, kaj se tam v resnici dogaja. Bojijo se za svoja življenja. Prekletstvo revščine pripravi moške do tega, da bogatemu delodajalcu prodajajo spolne usluge svojih sester, žena in hčera. Ženska ne sme odkloniti. Kljub temu nobena ne sme roditi nezakonskega otroka. Splaviti mora, pa čeprav pri tem sama umre.

V Indiji je ženska stvar ali boginja. Kot žrtev revščine, verskih spon, večstoletne tradicije, družbenih navad in nevednosti ne išče zase drugih poti. Z vdanostjo, da je na svetu zato, da služi in da jo obrca tisti, ki ravno pride mimo, opravlja svoje delo. Tudi sama o sebi ne misli, da je kaj več kot stvar. Zavesti o sebi kot samostojni osebi preprosto nima.

(Povzeto po: M. Sreš: Tam, kjer kesude cveto ...)

Kako so razdeljene pravice in dolžnosti med moškimi in ženskami v zgodbi o indijski ženi? Vpiši jih v tabelo in predlagaj, kaj bi spremenil, da bi bile porazdeljene bolj enakomerno.

	ŽENSKE	MOŠKI
PRAVICE		
DOLŽNOSTI		

Fatima je stara 14 let in že od leta 1996 živi s starši in tremi mlajšimi sestricami v Munchnu. Ko je prišla v Nemčijo, je jokala od veselja, saj je bila po letih ločitve znova s starši. In bila je v deželi, za katero je mislila, da ji bo dala delo in upanje. Danes, štiri leta pozneje, v to več ne verjame. Ko starši delajo, popazi, sicer nerada, svoje sestrice. Že od lanskega leta ni več v šoli, ker zaradi pomanjkanja časa ni opravila končnega izpita. Popoldne je pa pri njih tako ali tako vse narobe. Živijo »po turško« - oče ima besedo in mama samo prikimava. Tudi temu, da Fatima ne rabi službe, če se bo poročila. Zakaj pa potem ona hodi v službo?

IV. BESEDILO:

Živijo Justii!

Sva 12-letni dvojčici, ki vedno tičita skupaj, obiskujeta iste krožke in poslušata isto glasbo ... in se imata skratka zelo radi. Tega pa ne moreva reči za najino 22-letno sestro.

Čeprav živimo v čisto normalni familiji, ki si razdeli delo (oče celo boljše kuha kot mama), se sproti o marsičem pogovarja in veliko stvari počne skupaj (najljubša so nama vandrjanja po hribih), je prav sestra tista, ki nama ne da miru. Meniva namreč, da ji starša dajeta protekcijo. Ona brez težav pije, kadi, ponočuje. GROZA. Starši ji celo dopuščajo, da zelo počasi študira, tako da ima ogromno časa. Medve niti v slaščičarno ne smeva, pa čeprav sredi belega dne in še s sošolci povrh.

Mogoče ji dopuščata marsikaj, ker vsi skupaj kadijo, da smo ves čas v dimu.

Prosim, kako naj rešiva naš »problemček«.

Prekaljeni in zaskrbljeni dvojčici Pia in Mojca (po PIL-u)

Primerjaj opisane družine; kakšne so razlike med njimi - izlušči ključne značilnosti posameznih družin. Premisli in razloži, katera je podobna tvoji.

Kakšni odnosi so značilni za demokratično družino? Za pomoč pokukaj v zgodnico IV in izpiši poved, ki bo tvoj odgovor podkrepila.

V življenju igramo različne vloge. Tudi v družini. Spomni se vlog, ki jih imajo deklice v naših zgodbah, in odgovori:

A/ Katero vlogo igrata Pia in Mojca z veseljem? Pojasni odgovor.

B/ Katere vloge Fatima ne mara? Zakaj?

C/ Navedi vsaj dve vlogi osemletne indijske deklice in napiši, kaj meniš o tem..